743/06

Den 13. marts 2006 blev i sag nr. 66.558:

xxxxxxxxx xxxx
xxxx xxxxxxxx xxx xxx xxx
xxxx xxxxxxxxxxxx x

mod

Arkitekternes Pensionskasse
Søholm Park 1
2900 Hellerup

afgivet sålydende

u d t a l e l s e :

Forsikringstageren, der har livsforsikring i Arkitekternes Pensionskasse, klager over selskabets bonustilbageførsel.

Selskabet er ikke tilsluttet Ankenævnet for Forsikring, men nævnet har i medfør af § 2 stk. 1, 2. pkt., i nævnets vedtægter besluttet at afgive en udtalelse.

Selskabet har tilbageført bonus med henvisning til, at bonustilskrivningen har været betinget, og at tilbageførslen er sket med hjemmel i bonusregulativet.

Det fremgår af sagen, at det indklagede selskab i 1998 overgik til et nyt bonusregulativ, hvor det i § 9 er bestemt:

"**§ 9**

Bonus for regnskabsåret 1998 og derefter, givet som betinget bonus, således at bonuspensionen for denne bonus kan nedsættes eller helt bortfalde, såfremt en eller flere af de forudsætninger pensionskassens beregningsgrundlag bygger på, ikke opfyldes set over en 3-årig periode. I så fald kan bestyrelsen på aktuarens indstilling beslutte at pensioner og pensionstilsagn skal nedsættes."

2. 66.558

I de årlige pensionsoversigter, som i de efterfølgende år er sendt til klageren er med *-markering angivet:

"Den betingede pension udbetales såfremt forudsætningen i pensionskassens beregningsgrundlag opfyldes i fremtiden."

Den betingede pension udgør:

1998	6.030 kr.
1999	23.579 kr.
2000	23.586 kr.
2001	23.586 kr.
2002	23.586 kr.
2003	23.586 kr.

I 2004 gennemførte selskabet "Modernisering af pensionsordningen 2004". I den forbindelse udsendte det indklagede selskab en redegørelse for elementerne i moderniseringsprojektet til medlemmerne i juli/august 2004. Af klagerens kontooversigt, som blev fremsendt i april 2005 fremgår:

"**Kontooversigt for 2004 - AP**	**Indtægt**	**Udgift**	**Saldo**
Indestående pr. 1. januar 2004			1.844.576 kr.
Indbetalte bidrag excl. AMB	0 kr.		
Indbetalte indskud excl. AMB	0 kr.		
Forrentning	76.022 kr.		
Anvendt til administration		0 kr.	
Anvendt til risikodækninger		13.297 kr.	
Gruppelivspræmie		0 kr.	
Bonustilbagetrækning i 2004		194.861 kr.	
Indestående pr. 31. december 2004			**1.712.441 kr.**"

Det indklagede selskab har i et bilag redegjort således for tilbageførslen:

"**Tilbageførsel af bonus i kontooversigterne for 2004**

Bonustilbageførslen optræder som en post på kontooversigterne for 2004 og er et element i moderniseringsprojektet, jf. den udsendte redegørelse i sommeren 2004.

Der er tale om en teknisk ganske kompliceret ændring, som reelt er en overførsel til et nyt beregningsgrundlag, snarere end en tilbageførsel.

…

Overførsel snarere end tilbageførsel

Teknisk er det, der sker, at den tilbageførte bonus fragår grundlagsregnskabet og i stedet overføres til beregningsregnskabet og dermed i beregningen af tillægspensionen.

Derfor er der ikke tale om, at pensionerne falder som følge af bonustilbageførslen.

Pensionsoversigterne omfatter - i henhold til lovgivningen - alene grundlagsregnskabets kontooversigt og ikke beregningsregnskabets kontooversigt. I teorien kunne man godt oplyse begge kontoforløb ved siden af hinanden."

Det indklagede selskab har i et andet bilag dateret 19/1 2005 redegjort for "Det juridiske grundlag for overførsel af bonusmidler siden 1998 til kollektivt bonuspotentiale".

Klageren har over for nævnet gjort gældende, at selskabet er uberettiget til at tilbageføre bonus. Klageren har i skrivelse af 3/6 2005 til nævnet anført:

"Pensionskassen oplyser i informationsmaterialet at man pr. 31.12.2002 har tilbagetrukket betinget bonus som er givet i årene 1998 - 2002. Hvordan kan dette lade sig gøre uden at orientere Finanstilsynet? (Orienteringen sker først 15. december 2003 - altså et år efter man tager beslutningen).

Skyldes denne sene bonustilbagetrækning, fremgår af pensionsoversigten april 2005, i virkeligheden at Arkitekternes Pensionskasse har et meget langsommeligt administrationssystem til stor skade for kunderne?

Jeg kan stadig ikke forstå, at pensionskassen kan reducere saldoen på depotoversigten med svarende til 3 års pensionsindbetalinger. Bonustilskrivningen må jeg således opfatte som rent bluff, for at foregive at man med et sminket afkast kan matche konkurrenternes afkast. Selskabet burde således i pensionsoversigten klart have specifi-

ceret den variable bonusværdi. Som forbruger står jeg i en situation, hvor jeg ikke er i stand til at vurdere, om den vare jeg har købt er rimelig set i forhold til øvrige udbudte produkter på markedet. Selskabet burde årligt orientere kunderne om værdien af bonustilskrivningen, hvorefter den enkelte kunde kunne vurdere om man skulle flytte sin pensionsordning.

I den aktuelle sag har jeg, med tilbagevirkende kraft i perioden 1998 - 2005 ikke været i stand til at vurdere værdien af min pensionsordning og været herre over de eventuelle tab investeringen har givet."

Selskabet har over for nævnet fastholdt sin afgørelse. Selskabet har til støtte herfor i skrivelse af 13/5 2005 til nævnet anført:

"Bonustilbageførslen er et element i det moderniseringsprojekt, som pensionskassen gennemførte i 2004. Medlemmerne kunne her vælge mellem at overgå til en ny og moderniseret ordning eller fastholde den gamle ordning. Til brug for dette valg modtog hvert enkelt medlem et individuelt brev med angivelse af pensionsydelserne i hvert af de to alternativer samt en redegørelse for de enkelte elementer i hele moderniseringsprojektet. Denne redegørelse vedlægges (bilag ..).

Pensionskassens bonusforhold reguleres i medfør af vedtægternes bestemmelser af bonusregulativet. Bonusregulativet fastsættes af bestyrelsen og kan ændres med virkning for bonus efter ændringstidspunktet.

Pensionskassen overgik i 1998 til et nyt bonusregulativ, hvor bonus siden da har været betinget af, om forudsætningerne i det tekniske grundlag opfyldes. Disse betingelser har været gældende siden da og er udtrykkeligt tidsubegrænsede. Medlemmerne har været orienteret herom i de årlige pensionsoversigter.

Vi har redegjort herfor i brev af 11.04.2005 til medlemmet (brev fremgår at være ankenævnet bekendt (bilag ..). l pensionskassens regelgrundlag indgår uddrag af både det forsikringstekniske grundlag og bonusregulativet, og dette vedlægges for god ordens skyld (bilag ..).

Til ankenævnets orientering kan det oplyses, at pensionskassen som led i dokumentationen af moderniseringsprojektet har udarbejdet et notat om hjemmelsforholdene. Dette notat vedlægges ligeledes for god ordens skyld (bilag ..), idet det dog skal bemærkes, at notatet tillige behandler spørgsmålet om den regnskabsmæssige behandling af de tilbageførte bonusmidler, et forhold der ikke er relevant i forhold til klagen.

Både moderniseringsprojektets redegørelse og dette dokumentationsnotat har været forelagt Finanstilsynet, som har meddelt pensionskassen, at tilsynet ikke har haft bemærkninger og taget det til efterretning. Alle forholdene er i sagens natur anmeldt til Finanstilsynet efter gældende regler."

Selskabet har endvidere i skrivelse af 8/6 2005 til nævnet anført:

"Omkring referencen til tidsforløbet er det korrekt, at datoen 31.12.2002 er skæringsdato, for perioden 1998-02, for hvilken bonusregulativets bestemmelser har været gældende, og at der er sket anmeldelse til Finanstilsynet den 15.12.2003 sammen med de øvrige elementer i pensionskassens moderniseringsprojekt.

Det skal dog også nævnes, at medlemmerne i foråret 2003 i forbindelse med årsrapporten for 2002 modtager en detaljeret redegørelse for planlægningen af de enkelte elementer, herunder bonustilbageførslen. Medlemmerne modtager herefter - som adviseret efter planlægningen - en mulighed for at vælge den nye moderniserede ordning i løbet af 2004, jf. pensionskassens første skrivelse til ankenævnet af 13.05. 2005. Der er således tale om et planlagt og adviseret projektforløb og ikke 'et langsommeligt administrationssystem.' "

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen må nævnet lægge til grund, at selskabet i 1998 har anmeldt til Finanstilsynet, at bonus ville blive tilskrevet betinget. Nævnet må endvidere

lægge til grund, at det i de årligt udsendte pensionsoversigter er oplyst, at bonus var betinget. Om end selskabet ved den valgte metode har gjort det vanskeligt for klageren at få overblik over den reelle værdi af hans pensionsopsparing, finder nævnet ikke at kunne pålægge selskabet at undlade at foretage tilbageførslen.

J. Hermann